

Od redakcji

Pierwsi redaktorzy ZRL w inicjalnym numerze w 1958 roku kończyli swój wstęp odredakcyjny nawiązaniem do idei *litteraria civitas* jako głównej siły napędowej swego pisma, tego – jak się szybko okazało – unikalnego w skali Europy Środkowo-Wschodniej przykładu wielonarodowej i wielojęzycznej kooperacji uczonych literaturoznawców. Nawiązując po półwieczu do tej idei mamy świadomość zmian, które nastąpiły w naszym zakątku Europy i na świecie, ale jednocześnie chcielibyśmy podkreślić, że *republica litteraria* albo *commonwealth of learning* jest instytucją kulturalną polegającą na współpracy. Kooperacja taka umożliwia czasami zmianę pokoleniową, która polega na podejmowaniu tych samych i podobnych zadań w nowych konfiguracjach i przy nowych kontekstach. Tylko głupcom wydaje się, że świat zaczyna się od nich samych i oni sami otwierają nową epokę, wprowadzają rewolucyjną zmianę, ustanawiają nowy świat. Przejmując pałeczkę od naszych – jakże szacownych i zasłużonych – poprzedników, chcielibyśmy wyrazić wdzięczność i podziękowania za wspiane dziedzictwo, które obejmujemy. Jednocześnie do tych wszystkich, którzy zgadzają się iść z nami dalej, kierujemy zaproszenie do dalszej owocnej współpracy. „Zagadnienia Rodzajów Literackich” nie koncentrują się już od dawna na problemach genologicznych. Formuła musi być dziś pojemniejsza: kulturoznawczo-antropologiczna. Problematyka pisma literaturoznawczego i kulturoznawczego zarazem była wcześniej głównie genologiczna, dziś zagadnienia genologiczne także uwzględnia. Pismo nasze nie zawęży swojego obszaru wyznacznikami jednego kierunku metodologicznego. Rodzaje, gatunki, style, typy, gry i klasyfikacje stanowią wciąż w wielu dziedzinach refleksji ludzkiej wyzwanie badawcze. Będziemy nadal interesować się nimi ze szczególną uwagą. Jednak, podczas gdy Redaktorom Założycielom ZRL przyświecała idea genologii zakorzeniona w metafizyce umiarkowanie idealistycznej (nie tak radykalnej jak Crocego), my nie będziemy ukrywać, iż zależy nam dzisiaj na refleksji naturalistycznej uwzględniającej pracę ludzkiego mózgu, zmysłów i ciała. Taka genologia jest może mniej pewna swoich klasyfikacji, dopuszcza zmaćnione pogranicza, ale jednocześnie nawiązuje do jednej z najszczytniejszych idei humanistycznych: wątplenia i autosceptycyzmu. Z tak pojętym humanizmem z radością nawołujemy do współpracy w ramach literackiej republiki dopuszczającej wielość i różnorodność języków.

Redakcja

Editors' Introduction

Founding Editors of the Problems of Literary Genres, in the first issue of it in 1958, were ending their editorial by referring to the idea of *litteraria civitas* as the driving force in creation of the journal. It appeared that they had founded a unique in Central-Eastern Europe public space for exemplary international and multilingual collaboration of literary scholars. If we would like to evoke the same idea today, after half a century, we have to be aware of all the great changes in this corner of Europe and in the world, however we wish to emphasise, again and again, that *republica litteraria* or *commonwealth of learning* is a cultural institution founded on collaboration. And such collaboration makes possible generational change that causes us to take into agenda the same or similar tasks in new and different settings and contexts. It is only stupid people who think of the history of the world as beginning in the same time as they were born. They think of themselves as opening a new era and introducing the brave new world. When we are stepping into the breach and taking the ideas of our founders, we would like to express our deepest gratitude and many, many thanks for their glorious heritage. At the same time, we would like to invite, cordially, all the scholars who agree to go with us further, to team up for common ideals. The Problems of Literary Genres does not focus merely on the issues of literary kinds now. Our scope is much wider: we publish articles from cultural studies and literary anthropology. Though, we would not like to lose perspective of genres in spite of the fact that we are open for cultural and literary anthropological studies. We would not like also to narrow our view by taking just one method of inquiry. Genres, kinds, styles, types, games of language and classifications are all hot issues in many areas of human scholarly reflection. We are much interested in them. Nevertheless, while the Founding Editors were grounding their idea of genres in a moderate idealistic metaphysics (not so radical, for sure, than that of Benedetto Croce), our aspiration is, we wish to state it clearly, naturalistic: we are attracted by the modern approaches which take into account human brain's working together with senses and the body. Such a naturalistic theory of genres is perhaps less confident about its categories and classifications, because it permits fuzzy boundary areas but, at the same time, it refers to one the most sublime humanistic ideas: doubt and self-scepticism. With such humanism in mind, we are calling for cooperation in the literary republic, which allows diversity of languages and kinds.

Editors